

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-38>

Нестеренко Петро, завідувач кафедри дизайну
Інституту комп'ютерно-інформаційних технологій та дизайну МАУП

Про важливість ілюстрацій дитячої казки у вихованні моральних начал у дитині

Ключові слова: ілюстрація, дитяча книга, народна казка, видавництва
дитячої літератури, процес виховання.

Petro Nesterenko, Head of the Design Department
at the Institute of Computer and Information Technologies and Design,
Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv, Ukraine

The importance of illustrations in children's fairy tales in the formation of moral principles in children

Abstract. A children's book is a whole world that introduces interesting characters and various situations, through which young readers learn about life, acquire spiritual values, mature, and develop their imagination and thinking. The artist's role in the book is to embody the conceptual and artistic idea, the content of the literary text, and create the artistic and decorative appearance of the book. Only a harmonious combination of these two aspects of book graphics creates a complete book. At different ages, illustrations have different effects on a person, for example, the visual component is most vividly expressed in picture books for young children, which have evolved as an author's work in which illustration and text form a special visual and verb unity.

Key words: illustration, children's book, folk tale, children's literature publishers, the process of education.

Дитяча книга – це цілий світ, що знайомить із цікавими героями й різними ситуаціями, на прикладі яких і разом із якими маленькі читачі пізнають життя, переймають духовні цінності, дорослішають, розвивають уяву й мислення.

На частку художника книги відповідає завдання втілення засобами образотворчого мистецтва ідейно-художнього задуму, змісту літературного тексту і створення художньо-декоративного вигляду книги. У різний вік людини, ілюстрації впливають на неї різним чином, наприклад, образотворчий початок найяскравіше виражений у книжці-картинці для маленьких дітей, яка формувалась як авторський твір, у якому ілюстрація і текст виступають в особливій візуально-вербальній єдності.

У вихованні багатьох поколінь особливо велику роль зіграла народна казка, адже фольклор не лише відображає життя й сподівання народу, адже й яскраво втілює його етичні й естетичні ідеали. Більше того, народ протягом багатьох століть виробив у своїх піснях, казках, билинах, віршах ідеальні методи художнього й педагогічного підходу до дитини. У недалекому минулому діти знайомилися з казкою безпосередньо від своїх близьких. У наш час на заміну усної творчості прийшла книга. Її читають

і демонструють самим маленьким, а діти шкільного віку знайомляться з казкою самостійно. Тут художник замінює живого дорослого оповідача, підкреслює й виділяє головне, надає їй певне емоційне забарвлення. Народні казки, розповсюджені у багато численних виданнях, переживають друге народження. У цьому велика заслуга ілюстраторів, які наповнюють казку новим життям.

Як відомо, народне світосприйняття деякими своїми рисами споріднене дитячій психіці, а народна творчість – одушевлення природи й предметів світу, експресивна примітивність не професійної форми, велика декоративність і образність притаманні цим обом по суті різним ділянкам людської творчості. Зазвичай, багато художників, намагаючись знайти спільну мову з дитиною, в ілюстрації казок звертаються до тих традицій народного мистецтва, де найбільш органічна спільність народного й дитячого світовідчуття. Тим самим вони перекидають прямий місточок від казки до дитячої душі, водночас виявляючи стиль і образний стрій самої казки. Над книжкою як цілісною системою працював Валентин Литвиненко. Микола Стороженко став лауреатом Національної премії України імені Тараса Шевченка за видатні твори книжкової графіки, серед яких були й «Болгарські народні казки» (1972–1977) та «Українські народні казки» (1982–1985). Ілюстрації провідних художників дитячої книги допомагають дітям прилучитися до витоків національної культури, а також пізнавати самотність інших народів.

